

Vergaderjaar 2018–2019

31 289

Voortgezet Onderwijs

Nr. 398

BRIEF VAN DE MINISTER VOOR BASIS- EN VOORTGEZET ONDERWIJS EN MEDIA

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 18 juni 2019

Afgelopen vrijdag informeerde ik uw Kamer over de vertraging die is ontstaan bij de uitslagbepaling van het eindexamen bij het Calvijn College te Amsterdam (Kamerstuk 31 289, nr. 401), vallend onder het bestuur ZAAM. Hedenmiddag heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) mij geïnformeerd over de actuele stand van zaken. In deze brief meld ik de feiten die op dit moment bekend zijn en ga ik in op de consequenties voor de leerlingen en de school.

Aanleiding

Afgelopen vrijdag meldde ik uw Kamer dat er geen eindexamenuitslag bepaald kon worden bij het Calvijn College, omdat de schoolexamenadministratie van de eindexamenkandidaten vmbo-kb onvolledig bleek te zijn. Na een melding hierover van de school stelde de inspectie direct onderzoek in naar de oorzaak van deze onvolledigheid. Uit een eerste analyse bleek dat er sprake was van meerdere tekortkomingen in de administratie. Dat gaf aanleiding voor nader onderzoek naar de school-examens. Dit is maandagavond 17 juni door de inspectie afgerond. Over de bevindingen ben ik vandaag per ambtsbericht geïnformeerd. Daaruit blijkt dat er voor het schoolexamen verplichte onderdelen niet zijn afgesloten en dat er herstel moet plaatsvinden. Dit beeld is op leerlingen-niveau bij de school bekend.

Reikwijdte onderzoek inspectie

De inspectie heeft onderzoek gedaan naar de schoolexamens van alle 77 vmbo-kb (kaderberoepsgericht) leerlingen. Deze leerlingen hebben examen gedaan in één van de nieuwe vmbo profielvakken D&P (dienstverlening en producten) en Z&W (zorg en welzijn). Er heeft nog één leerling in het beroepsgerichte vak dienstverlening en commercie examen gedaan. Daarnaast hebben ze in de volgende algemene vakken examen

gedaan: Nederlands, Engels, wiskunde, economie, maatschappijkunde, biologie.

De school biedt ook vmbo-bb (basisberoepsgericht) aan en daarom heeft de inspectie ook gekeken naar de stand van zaken rond de schoolexamens van de 64 vmbo-bb leerlingen. Voor deze leerlingen geldt dat zij een vakmanschapsroute volgen. Dit is een doorlopende leerroute, wat betekent dat leerlingen een gecombineerde vmbo-mbo opleiding volgen. Deze start in het derde leerjaar van het vmbo en duurt drie jaar, waarna de leerlingen een diploma op mbo-2 niveau behalen. Deze groep leerlingen sluit de volgende vakken af: Nederlands, Engels, ckv, maatschappijleer, rekenen en lichamelijke opvoeding, maar behaalt hiermee geen vmbo diploma.

De afronding van deze vakken is verplicht om aan het einde van de doorlopende leerlijn een beroepsdiploma op niveau 2 te kunnen ontvangen.

Om te bezien of het civiel effect van de diploma's geborgd is, omvatte het onderzoek van de inspectie ook een steekproef naar uitvoering van de correctie van de centraal examens. Dit is uitgevoerd naar analogie van de casus VMBO Maastricht.

Bevindingen van de inspectie

De bevindingen van de inspectie zijn gebaseerd op informatie die door de school is aangeleverd. De school is ondersteund bij het in kaart brengen van de feitelijke situatie door externe hulp vanuit het Platform Examensecretarissen en de VO-raad. Door het bevoegd gezag is daarop volgend een externe examencommissie ingesteld.

Schoolexamen

Uit het onderzoek van de inspectie blijkt dat er sprake was van tekortkomingen in de schoolexamenadministratie van meerdere vakken. Dat betreft enerzijds het niet registreren van behaalde resultaten en genomen maatregelen. Anderzijds blijkt dat er ook toetsen zijn die door een deel of door alle leerlingen niet zijn gemaakt. Dat leidde vervolgens tot de vraag in hoeverre deze leerlingen de voor het eindexamen verplichte onderdelen hebben afgerond. Daarover constateert de inspectie dat in het zeer uitgebreide programma van toetsing en afsluiting (hierna: pta) van de kaderberoepsgerichte leerweg toetsen zijn opgenomen met een formatief karakter (volgen van ontwikkeling en/of pedagogisch-didactisch) en met een summatief karakter (afsluitend). Over de set toetsen met een summatief karakter, waarin de voor het eindexamen verplichte onderdelen zijn gevat, constateert de inspectie dat er één of meerdere hiaten zijn voor 68 van de 77 vmbo-kb leerlingen. Het gaat in totaal om 180 toetsen die ingehaald moeten worden door 68 leerlingen. Dat betekent in de meeste gevallen één of twee toetsen per leerling, en in enkele gevallen meerdere toetsen. In totaal hoeven 9 leerlingen geen toetsen in te halen.

Het onderzoek van de inspectie wijst verder uit dat bij de basisberoepsgerichte leerweg een beperkt aantal onvolkomenheden in de afname van het pta is vastgesteld. Het gaat hierbij om 15 leerlingen. Deze leerlingen moeten één, en in een enkel geval, twee gemiste toets(en) inhalen. Omdat deze leerlingen een doorlopende leerlijn volgend in de vorm van de vakmanschapsroute ronden zij niet het gehele eindexamen vmbo-bb af, maar een beperkt aantal vakken gedurende een langere periode. Voor het inhalen van de gemiste toetsen hebben deze leerlingen daarom meer tijd, bijvoorbeeld in aankomend schooljaar. Het staat het vervolgen van de doorlopende leerlijn in ieder geval niet in de weg. Als de

leerlingen uiteindelijk alle voor de vakmanschapsroute verplichte vmbo-vakken afronden, ontvangen zij hiervan een resultatenoverzicht enerzijds en krijgen zij een mbo-diploma na afronding van de hele vakmanschapsroute.

Centraal examen

Zoals gezegd heeft de inspectie ook extern onderzoek laten doen naar de uitvoering van de correctie van de digitale centrale examens voor vmbo-kb. Dit was in de vorm van een steekproef voor een aantal vakken die is uitgevoerd door de staatsexamencommissie van het College voor Toetsen en Examens (CvTE).

De bevindingen uit de steekproef vormen aanleiding om de staatsexamencommissie te vragen een integrale correctie van het gemaakte centraal examenwerk te doen. Dit wordt de komende dagen uitgevoerd.

Informerende van leerlingen

De school heeft in de afgelopen dagen de leerlingen en hun ouders op de hoogte gehouden van de voortgang van het proces. Over wat de uitkomst van het onderzoek voor leerlingen betekent worden zij persoonlijk door de school geïnformeerd. De school heeft per leerling een overzicht opgesteld welke toetsen uit het pta ze moeten inhalen. Ook is een planning gemaakt wanneer de leerlingen dat kunnen doen.

Kader voor herstel

Herstelopdracht inspectie

De inspectie heeft samen met de bevindingen uit het onderzoek een herstelopdracht gegeven aan de school. Uitgangspunt hierin is dat de waarde van het diploma is geborgd door het herstel dat plaatsvindt. Daarnaast moet alles erop gericht zijn om het voor de leerlingen zo goed mogelijk te organiseren. Op basis van de herstelopdracht heeft de school een plan bij de inspectie ingediend waarin wordt aangegeven hoe het herstel wordt vormgegeven. Eén van de voorwaarden die de inspectie aan het herstel door de school heeft verbonden, betreft het borgen van onafhankelijkheid en objectiviteit bij de vaststelling van een nieuw pta; bij de afname van de inhaaltoetsen; en bij de uiteindelijke vaststelling van de uitslag. Het bevoegd gezag heeft dit ter harte genomen en een externe examencommissie aangesteld die zorg draagt voor de kwaliteit van de inhaaltoetsen, het herstelproces en de uitkomsten daarvan. Verder heeft de inspectie in haar herstelopdracht aangegeven dat in een nieuw vast te stellen pta door de school uitgegaan kan worden van wat er minimaal nodig is om de voor het eindexamen verplichte onderdelen af te sluiten. Dat betekent dat de school het pta kan opschonen om de gevolgen in termen van herstel, voor de leerlingen zoveel mogelijk te beperken.

Besluit Minister

Het is nodig dat alle leerlingen van het Calvijn College de gemiste verplichte onderdelen uit het schoolexamen inhalen. Pas als de schoolexamens met goed gevolg zijn afgerond, kunnen de leerlingen een diploma ontvangen. Om te realiseren dat de leerlingen alsnog in de gelegenheid worden gesteld hun schoolexamens opnieuw af te leggen, zal moeten worden afgeweken van het Eindexamenbesluit VO, onder ander van artikel 32. Dit artikel bepaalt dat de schoolexamens moeten zijn afgerond voor het centraal examen. Ik zal hiertoe gebruikmaken van mijn discretionaire bevoegdheid (de hardheidsclausule), zodat deze groep

leerlingen alsnog in de gelegenheid wordt gesteld hun schoolexamens op een later moment af te ronden.

Wanneer kunnen de leerlingen vmbo-kb een uitslag verwachten?

Met ingang van woensdag 19 juni vangt de school aan met het herstelproces voor de leerlingen vmbo-kb die schoolexamenonderdelen moeten inhalen. Gelijktijdig wordt in de komende dagen de externe correctie van het centraal examenwerk uitgevoerd. Dat betekent dat de 9 leerlingen die geen schoolexamenonderdelen hoeven in te halen, moeten wachten op hun uitslag totdat de externe correctie van het centraal examen heeft plaatsgevonden. De inspectie hoopt dat deze 9 leerlingen deze week nog het verlossende woord kunnen krijgen. De 68 leerlingen vmbo-kb die toetsen moeten inhalen, kunnen met ingang van morgen starten met de benodigde voorbereidingen onder begeleiding van de school en de externe examencommissie. De school organiseert hiervoor de benodigde faciliteiten, zodat het voor de leerlingen zo goed mogelijk wordt georganiseerd.

Tot slot

De situatie op het Calvijn College roept herinneringen op aan de situatie die vorig jaar werd geconstateerd bij VMBO Maastricht. Er is wel een duidelijk verschil, want de casus VMBO Maastricht was de examenuitslag al vastgesteld en met de leerlingen gecommuniceerd. Dat is hier niet het geval.

Ondanks de investeringen die naar aanleiding van de casus vmbo Maastricht zijn gedaan, waaronder door de VO-raad, in het op orde brengen van de schoolexamens heeft zich dit incident nu voorgedaan. Dat is zeer spijtig in de eerste plaats voor de betrokken leerlingen. Het spreekt voor zich dat we deze casus gaan evalueren, maar onze prioriteit gaat nu dan ook uit naar het zo spoedig mogelijk oplossen van de ontstane situatie voor deze leerlingen.

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,
A. Slob